

Uchwała Nr IX/78/11
Rady Gminy Radomyśl nad Sanem
z dnia 27 października 2011 roku

w sprawie uchwalenia gminnego programu ochrony i promocji zdrowia psychicznego na lata 2011-2015.

Na podstawie art. 18 ust.1, art. 7 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1, art. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) Rada Gminy Radomyśl nad Sanem uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się gminny program ochrony i promocji zdrowia psychicznego, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radomyśl nad Sanem.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Edward Wermiński

Załącznik do Uchwały Nr IX/78/11
Rady Gminy Radomyśl nad Sanem
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu
Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015
z dnia 27 października 2011r.

**PROGRAM
OCHRONY I PROMOCJI
ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
GMINY RADOMYŚL
NAD SANEM
NA LATA
2011 – 2015**

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z 28 grudnia 2010 r. w sprawie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r., Nr 24, poz. 128),
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362z późn. zm),
4. Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity z 2007 r. Dz. U. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),

Wg definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”.

W odniesieniu do przytoczonej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym **zdrowie psychiczne** jest ważnym elementem zdrowia publicznego.

WHO, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej.

Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego,
- 2) zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- 3) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania,
- 4) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Niniejszy program określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Gminny program obejmuje propozycje działań w obszarze ochrony i promocji zdrowia psychicznego na terenie Gminy Radomyśl nad Sanem.

W Programie położono nacisk na zadania z zakresu promocji zdrowia zaburzeń psychicznych, zapewnienia dostępności do świadczeń zdrowotnych i innych form opieki w środowisku rodzinnym i lokalnym oraz budowie partnerstwa i współdziałania pomiędzy wszystkimi podmiotami współuczestniczącymi w realizacji proponowanych zadań.

II. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Radomyśl nad Sanem jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizowanych zadań, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej, przyznaje świadczenia pomocowe w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz pomocy instytucjonalnej (kierowanie do DPS, ŚDS).

Środowiskowy Dom Samopomocy typu AB przeznaczony jest dla osób upośledzonych umysłowo oraz dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dom umożliwia na dzień 30 wrzesień 2011r. opiekę i wsparcie 32 uczestnikom z terenu Gminy Radomyśl nad Sanem i dwóch gmin ościennych Zaleszan i Zaklikowa. Od listopada 2011r liczba statutowa wzrośnie do 35 osób. Nadrzędnym celem jest zapewnienie uczestnikom dostępu do treningów umiejętności społecznych, interpersonalnych, uczenie samoobsługi oraz zaradności osobistej, dostępu do kultury rekreacji oraz poradnictwa psychologicznego i psychiatrycznego.

Ponadto w budynku ŚDS mieści się Punkt Interwencji Kryzysowej.

Do zadań własnych gminy należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto Gmina Radomyśl nad Sanem Realizuje Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- upośledzone umysłowo,
- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych, lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, od 1990 – 2007 r., wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% (z 1.629 do 3.571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50% (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomyślu nad Sanem w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało (nie dotyczy usług w ośrodku wsparcia):

- w 2008r. 12 osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2009r. 10 osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2010r. 9 osób z zaburzeniami psychicznymi,

Opieka psychiatryczna i wsparcie osób chorujących psychicznie i upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych w Gminie Radomyśl nad Sanem zorganizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w następujący sposób:

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - w 2008r. - 0
 - w 2009r. - 0
 - w 2010r. - 0
2. Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi:
 - w 2008r. – 1 osoba
 - w 2009r. – 1 osoba
 - w 2010r. - 0
3. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, medyczne i rodzinne, realizowane w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
4. Obejmowanie wsparciem osób chorujących psychicznie i upośledzonych umysłowo należy do Środowiskowego Domu Samopomocy. Z wsparcia skorzystało:
 - w 2008 roku - 30 osoby
 - w 2009 roku - 30 osoby
 - w 2010 roku – 30 osoby
5. Nie objętych wsparciem ŚDS jest 37 osób z terenu Gminy, powyżej 18 roku życia.
6. Na terenie Gminy jest 13 dzieci poniżej 18 roku życia objętych nauczaniem specjalnym lub dowożonych do ośrodków rehabilitacyjnych.

III. PRIORYTETY I DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Systematyczna aktualizacja informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców Gminy Radomyśl nad Sanem.
2. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku.
4. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
5. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
6. Przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Tworzenie instytucji poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.
8. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych odpowiednio do grup docelowych.
9. Szersze uwzględnienie zagadnień związanych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu, a także uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
10. Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób w stanach kryzysu psychicznego, w tym działań edukacyjnych.
11. Współpraca Gminy Radomyśl nad Sanem w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Stalowej Woli, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Szpitalem Specjalistycznym w Stalowej Woli, Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Radomyślu nad Sanem, Antoniowie oraz w Rzeczycy Długiej, organizacjami pozarządowymi.
12. Podjęcie działań w kierunku utworzenia Klubu Samopomocowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi przy ŚDS.
13. Podjęcie działań w kierunku utworzenia mieszkania chronionego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
14. Podjęcie działań w kierunku powstania Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

IV. ZESTAWIENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH DLA PROGRAMU OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GMINIE RADOMYŚL NAD SANEM Z NARODOWYM PROGRAMEM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Radomyśl nad Sanem przyjęty na lata 2011-2015 określa kierunki działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego oraz poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskiego otoczenia.

Do celów głównych programu należy:

- 1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.**
- 2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.**

Wskazane powyżej priorytety będą realizowane w szczególności poprzez następujące działania w ramach Programu

Cele szczególne w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cel szczególne w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej:

1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej.
2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Cele i zadania :

Cele, zadania	Podmioty odpowiedzialne	Termin realizacji
Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.		
Cel szczegółowy: Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi		
<p>Prowadzenie kampanii informacyjnej o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych do dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzenie działań z zakresu promocji i zapobiegania problemom zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.</p>	<p>Publiczne Szkoły Podstawowe i Publiczne Gimnazja z terenu Gminy Radomyśl nad Sanem (Rzeczyca Długa, Wola Rzeczycka, Radomyśl nad Sanem, Antoniów i Chwałowice), Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radomyślu nad Sanem, Antoniowie, Rzeczycy Długiej</p>	<p>2011-2015</p>

<p>Szersze uwzględnienie zagadnień związanych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu lub z innymi uzależnieniami.</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, pracownicy GOPS i ŚDS</p>	
<p>Organizowanie w Publicznych Gimnazjach prelekcji i pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego. Organizowanie spotkań dla klas I-III oraz IV- VI o charakterze poznawczym (wspólne zajęcia z uczestnikami zajęć ŚDS).</p>	<p>Publiczne Szkoły Podstawowe i Publiczne Gimnazja z terenu Gminy Radomyśl nad Sanem</p>	<p>2011– 2015</p>
<p>Podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczenie plakatów oraz ulotek w miejscach ogólnie dostępnych, organizowanie Dni Otwartych w ŚDS.</p>	<p>GOPS, Publiczne Szkoły Podstawowe, Publiczne Gimnazja, ŚDS, Urząd Gminy</p>	<p>2011 - 2015</p>
<p>Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.</p>		
<p>Kierowanie na badania dzieci oraz młodzież, u których występują zaburzenia zachowania oraz istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.</p>	<p>Publiczne Szkoły Podstawowe, Publiczne Gimnazja</p>	<p>2011 - 2015</p>
<p>Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi, kierowanie do ŚDS w Radomyślu nad Sanem.</p>	<p>ŚDS, GOPS</p>	<p>2011 - 2015</p>
<p>Poradnictwo i pomoc osobom w sytuacji kryzysu</p>	<p>ŚDS, GOPS,</p>	<p>2011 - 2015</p>

emocjonalnego, psychicznego. Kierowanie do poradni zdrowia psychicznego.	placówki służby zdrowia	
Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.		
Organizowanie wsparcia mającego na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej. Organizowanie dni otwartych, prezentacja twórczości, umiejętność, wyjazdy do kina, wycieczki, turnusy.	ŚDS w Radomyślu nad Sanem	2011 - 2015
Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.		
Cel szczegółowy: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej.		
Współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie gminy i powiatu.	ŚDS, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radomyślu nad Sanem, Antoniowie, Rzeczycy Długiej, Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Stalowej Woli, Poradnie i Gabinety Zdrowia Psychicznego	2011 - 2015
Cel szczegółowy: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.		
Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, kierowanie do DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kierowanie do ŚDS, kierowanie na komisję do spraw orzecznictwa.	GOPS	2011 - 2015
Cel szczegółowy: Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi		
Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do PUP w Stalowej Woli (środki PFRON) w celu kontaktu	GOPS, ŚDS	2011 - 2015

z pośrednikiem pracy i uzyskaniu informacji na temat możliwości ubiegania się o: - sfinansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania osoby niepełnosprawnej, - uczestnictwa w instrumentach i usługach rynku pracy określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, - udzielanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.		
Cel szczegółowy: Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.		
Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.	Wójt Gminy Radomyśl nad Sanem	2011 - 2015
Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.	Powołany Zespół do koordynacji i monitorowania	2011 - 2015
Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Urząd Gminy Radomyśl nad Sanem	2012 - 2015

Niniejszy Program określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej Gminy Radomyśl nad Sanem i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców.

V. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

- Środki własne gminy Radomyśl nad Sanem,
- Środki własne realizatorów zadań,
- Środki pozyskane w ramach programów ministerialnych,
- Środki NFZ, w ramach zawartych kontraktów,
- Środki z PFRON,
- Środki pozabudżetowe,

VI. KOORDYNATOR PROJEKTU

Kierownik ŚDS

VII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Corocznie będą przygotowywane informacje z realizacji zadań za rok poprzedni, które przesyłane będą do Ministerstwa Zdrowia lub do wskazanego przez Ministerstwo Podmiotu w terminie do 15 maja każdego roku.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Realizatorzy zaangażowani w realizację poszczególnych działań monitorują potrzeby oraz zmiany ilościowo – jakościowe, które będą stanowiły podstawę do dokonywania zmian w poszczególnych działaniach programu.

IX. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomyślu nad Sanem.
2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Radomyślu nad Sanem.
3. Zespoły Szkół w Radomyślu nad Sanem, Antoniowie, Chwałowicach, Rzeczy Długiej oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Rzczyckiej.
4. Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radomyślu nad Sanem oraz Ośrodki Zdrowia w Antoniowie oraz Rzeczy Długiej.
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.